

Bir İnsan Hakları Sorunu Olarak Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet ve Önlenmesi

Fatma Okur Çakıcı¹

Ahmet Burhan Çakıcı²

ÖZET

Kadına yönelik şiddet ve özellikle aile içi şiddet temel insan hakları ve özgürlüklerin ihlali olup, aslında kadın ve erkek arasında eşit olmayan güç ilişkilerinin sonucu olarak ortaya çıkan önemli bir sorundur. Özellikle son zamanlarda şiddetin boyutlarının artarak, kadınların canına mal olacak düzeye geldiği görülmektedir. Bu konuya yönelik çeşitli projeler geliştirilmiş, yasal düzenlemeler yapılmıştır. Fakat kadına yönelik aile içi şiddet sorununa çözüm bulunamamıştır. Ülkemizde töre, ekonomik sorunlar, evlilikle ilgili problemler vb. gibi nedenlerle kadına yönelik şiddet uygulandığı görülmektedir.

Bu çalışmanın amacı; Türkiye’de bulunan aile içi şiddet profili, yasal düzenlemeler ve bu soruna yönelik çözüm önerilerinin araştırılmasıdır. Yöntem olarak ise, derlenen bilgiler ışığında teorik bir çalışma yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Şiddet, Kadın, İnsan Hakları.

ABSTRACT

Violence against women, especially domestic violence is a violation of basic human rights and freedoms, in fact, unequal power relations between men and women is an important problem arising as a result. Especially in recent times, increasing the dimensions of the violence, the level will be seen that costs the lives of women. Developed several projects to address it, the legal arrangements have been made. But the problem of domestic violence against women has not been solved. In our country, customs, economic issues, problems, etc. about marriage. has been employed for reasons such as violence against women.

Purpose of this study profile of domestic violence in Turkey, legal arrangements and to investigate possible solutions to this problem. As a method, the compiled information will be made in the light of a theoretical study.

Key Words: Violence, Women, Human Rights.

¹ Arş. Gör. Gümüşhane Üniversitesi İİBF. Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü

² Öğr. Gör. Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Yüksek Okulu Sosyal Hizmetler Bölümü

GİRİŞ

İnsan hakları ve temel özgürlükler bağlamında değerlendirildiğinde kişilere yönelik her türlü şiddet kabul edilemezdir ve bunun engellenmesi gerekmektedir. Kadına yönelik şiddet, tüm şiddet türleri içerisinde önemli bir yere sahiptir ve insanlığın varoluşundan bu yana kadınlar çeşitli kişilerden ve çeşitli şekillerde şiddete maruz kalmışlardır.

Toplumda, hatta en sağlam kurumu olarak nitelendirilebilecek olan ailede bile var olan, cinsiyet, yaş, meslek üstünlüklerine bağlı olarak sorunlar yaşanabilmektedir. Bu ve benzer sorunların giderek artması en kolay tahakküm kurma yöntemi olan şiddet unsurunu ortaya çıkarmakta ve çeşitli sebeplerden dolayı bu süreç devam etmektedir.

Kadına yönelik şiddet ve özellikle aile içi şiddet temel insan hakları ve özgürlüklerin ihlali olup, aslında kadın ve erkek arasında eşit olmayan güç ilişkilerinin sonucu olarak ortaya çıkan önemli bir sorundur. Özellikle son zamanlarda şiddetin boyutlarının artarak, kadınların canına mal olacak düzeye geldiği görülmektedir. Bu konuya yönelik çeşitli projeler geliştirilmiş, yasal düzenlemeler yapılmıştır. Fakat kadına yönelik aile içi şiddet sorununa çözüm bulunamamıştır. Ülkemizde töre, ekonomik sorunlar, evlilikle ilgili problemler vb. gibi nedenlerle kadına yönelik şiddet uygulandığı görülmektedir.

Toplumdaki bazı geleneksel değerler, kadının, erkeğin uyguladığı şiddeti kabullenmesine, erkeğin ise bu durumu doğal kabul etmesine sebep olmaktadır. Bireyler arasında sağlıklı ilişkiler kurulabilmesinin önemi öncelikli olarak toplumun temel taşı olan ailedeki sağlıklı ilişkilere bağlıdır. Şiddete karşı geliştirilecek politika ve alınacak önlemler, toplumun temel kurumu ve şiddetin kendini gösterdiği yer olan aileden başlamalıdır.

Bu çalışmada Türkiye’de bulunan aile içi şiddet profili, yasal düzenlemeler ve bu soruna yönelik çözüm önerileri ortaya konmuştur. Yöntem olarak ise, derlenen bilgiler ışığında teorik bir çalışma yapılmıştır.

1. AİLE

Aile, içinde insan türünün belli bir biçimde üretildiği, topluma hazırlanma sürecinin belli bir ölçüde ilk ve etkili biçimde cereyan ettiği, cinsel ilişkilerin belli bir biçimde düzenlendiği, eşler ve ana-babalarla çocuklar (ailenin tipine göre başka yakınlar) arasında belli bir ölçüde içten, sıcak, güven verici ilişkilerin kurulduğu, yine içinde bulunulan

toplumsal düzene göre ekonomik etkinliklerin az ya da çok bir ölçüde yer aldığı bir toplumsal kurumdur (Ozankaya, 1996, 357).

Cüceloğlu (2002; 68) aile sistemi diye bir kavramdan söz etmiştir. “Aile sistemi ailede bulunan anne, baba, çocuklar varsa büyükbaba, büyükanne ve bu kişilerin birbirleriyle olan ilişkilerini düzenleyen kuralların tümüdür.” Aile, sistem olarak ele alındığında aile içindeki herkesin sürekli olarak birbirlerini etkiledikleri ortaya çıkmaktadır. Aile içi öğrenme ile tüm olumlu ve olumsuz davranışlar, bir sonraki nesil tarafından öğrenilecek ve uygulanacaktır. Şiddet de bu öğrenmelerden birini oluşturmaktadır.

2. ŞİDDET

Şiddet, kişilere ya da nesnelere çeşitli boyutlarda zarar vermeyi içeren güçlü, kontrolsüz, aşırı, birdenbire, amaçsız olabilen, toplum ya da bireysel görülebilen bir olgudur (Yıldırım, 1998; 24).

Şiddet toplumların en önemli sorunlarından biri olup çeşitli şekillerde ortaya çıkabilen ve çeşitli gruplara yönelik olabilen bir davranıştır. Şiddet olgusunu, kalıtsal etkenlerden içgüdülere, kişilik özelliklerinden engellenme karşısında verilen tepki biçimine toplumsal ve kültürel etkenlerden, merkezi sinir sistemindeki iletiler ve hormonlara kadar pek çok faktör etkilemektedir. Kısaca, şiddetin saldırgan dürtülerde artma ve bu dürtülerin içsel kontrolünde azalma sonucu ortaya çıktığı belirtilmektedir (Batlaş, 2000:238).

Şiddet uygulama davranışının altında birçok etmen yatabilmektedir. Örneğin, şiddet uygulayan kişinin ebeveynleri arasında şiddetin uygulanmış olması, kişinin çocukken şiddete uğramış olması, alkol ve uyuşturucu tüketimi, istihdam durumu aile içi şiddetin ortaya çıkmasında önemli etkenler arasındadır.

Şiddet olgusu, çok farklı uygulama şekilleri ve boyutları ile dünyada ve Türkiye’de önemli bir sorun oluşturmaktadır. Günümüzde yaygın şekilde varlığını sürdüren şiddet, insanların iletişim ve etkileşim içinde bulunduğu tüm alanlarda karşımıza çıkmaktadır (Kızmaz, 2006:247).

2.1.AİLE İÇİ ŞİDDET

Aile içi şiddet, bireylerin yaralanmasına, sindirilmesine, öfkelenmesine veya duygusal baskı altına alınmasına yol açan fiziki davranış, hakaret yada muamele olarak tanımlanmaktadır. Şiddetin şekli dövme, yaralama, sakatlama, cinsel saldırı, öldürme

olabileceği gibi gözle görülmesi ve saptanması zor olan sözlü, duygusal ve zihinsel eylemleri de kapsayabilir (BAAK,1995:7).

Aile içi şiddet en yaygın olarak kocanın karısına veya ebeveynlerin çocuklara karşı yönelttikleri şiddet olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanısıra özellikle ergenlik dönemindeki çocukların aile büyüklerine de şiddet uyguladıkları nadiren de olsa bilinmektedir.

Aile içinde yaşanan sorunlar genellikle aile dışından birkaç yakın, güvenilir arkadaş haricinde kimseyle konuşulmamakta, aile içindeki geçimsizlik veya şiddet bilinsin istenmemektedir. Çünkü bazı kadınlar tarafından, eşinden dayak yediğinin bilinmesi utanç meselesi olarak düşünülmektedir. Oysa ki neredeyse dünyanın her yerinde kadının beden ve ruhuna eşi veya diğer aile üyeleri tarafından zarar verildiği bilinmektedir.

2.1.1. KADINA YÖNELİK AİLE İÇİ ŞİDDET

Kadına yönelik şiddet, dünyanın tümünde ağır bir insan hakları ihlali, ciddi bir toplumsal sorun olarak; kültürel, ekonomik, dini, coğrafi sınır tanımaksızın varlığını sürdürmekte, bireylerin mevcut potansiyellerini gerçekleştirmeleri önünde büyük bir engel oluşturmaktadır (Şener, 2011:9).

Birleşmiş Milletler Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi Bildirgesi'nde kadına yönelik şiddet, “ister kamusal isterse özel yaşamda meydana gelsin, kadınlara fiziksel, cinsel, psikolojik acı veya ıstırap veren ya da verebilecek olan, cinsiyete dayalı bir eylem, uygulama ya da bu tür eylemlerle tehdit etme, zorlama veya keyfi olarak özgürlükten yoksun bırakma” şeklinde tanımlanmaktadır (Karataş, 2008:13).

Birçok ülkede olduğu gibi Türkiye’de de fiziksel, cinsel, duygusal ve ekonomik şiddet/ istismar kadınların fiziksel ve ruhsal hayatlarını olumsuz olarak etkilemekte ve kadının insan haklarını ihlal etmektedir. Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından 2010 yılında yapılan “Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması”nda Türkiye’de kadınların eşleri veya birlikte oldukları kişi (ler)den gördükleri şiddetin yaygın olduğu ortaya konmuştur. Ülke genelinde evlenmiş kadınların;

% 39’u fiziksel şiddete,

% 15’i cinsel şiddete,

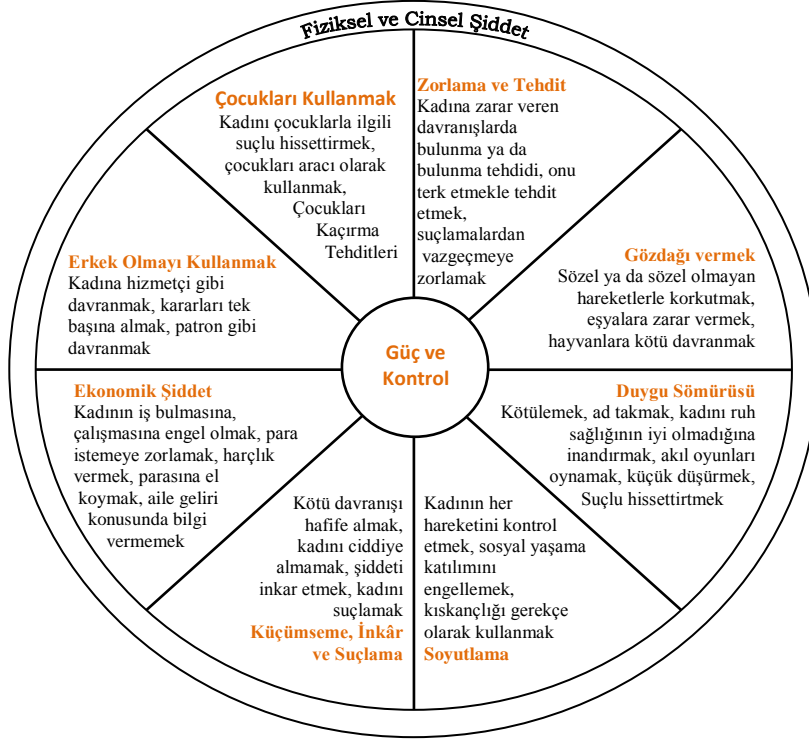
% 42’si fiziksel veya cinsel şiddete

% 44’ü duygusal şiddete/ istismara yaşamlarının herhangi bir döneminde eşleri veya birlikte oldukları kişiler tarafından maruz kalmışlardır (KSGM, 2010a:27).

En son yapılan “Kadına Yönelik Şiddet” araştırmasında, 42 il ve 126 ilçede bunlara bağlı 195 mahalle ve köyde, 18 yaş ve üstü kadın nüfusunu temsil eden 3 bin 252 kadınla yüz yüze görüşme yapılmış ve şu sonuçlar çıkmıştır (www.milliyet.com.tr, 2012):

- Şiddet gören her 4 kadından biri bu olaydan kimseye bahsetmemektedir. %35.7 ortalama ile şiddet olayı kızkardeşlere anlatılmaktadır.
- Hayatlarının herhangi bir döneminde fiziksel şiddet gören kadınların oranı %47’dir.
- Eşine şiddet uygulayan erkeklerin %38’i çocukluğunda ailesinden şiddet görmüştür.
- Eşinden şiddet gören kadınların %48’i kendi çocuğuna şiddet uygulamaktadır.
- Kadınların %67.4’ü eşi tarafından sözel şiddete maruz kalmıştır.
- Kadınların evlenme yaşı düştükçe şiddet görme oranı artmaktadır.
- Ailenin aylık geliri yükseldikçe şiddet oranı azalmaktadır.
- Eğitimi düşük olan kadınlar daha çok şiddet görmektedir. Aynı şekilde eğitimsiz erkekler daha çok şiddet uygulamaktadır.

Kadına yönelik aile içi şiddet kadın üzerinde güç ve kontrol kurmayı amaçlamaktadır. Kadın üzerinde güç ve kontrol oluşturmayı amaçlayan kişi, kadına yönelik fiziksel ve cinsel şiddetin yanı sıra başka şiddet biçimlerine de başvurmaktadır. Güç ve Kontrol tekerinde, şiddeti uygulayanların, güç ve kontrol kazanmak amacıyla şiddeti uyguladıkları kişilere yaptıkları davranışlar tanımlanmaktadır.

Şekil 1: Güç Kontrol Tekerini (akt., Owen,2008:15).

Aktaş (1997: 9-12), özellikle geleneksel aile yapısının hüküm sürdüğü evliliklerde, şiddete uğrayan kadının istemediği halde evliliği devam ettirmesinin temelinde, toplumsal değer sisteminin bazı öğeleri, toplum kaynakları ile ilgili bazı yetersizlikler ve darboğazlar, şiddete uğrayan kadının psikolojik durumu gibi nedenlerin bulunduğunu belirtmiştir. Toplumsal değer sisteminin bazı özelliklerini geleneksel kadınlık rolü, evin ve evliliğin mahremiyeti, çocuğun iki ebeveynli büyümesi gerektiği düşüncesi ve kadının kendini suçlaması olarak belirtmiş, ayrıca psikolojik durum olarak da korku, suçluluk, utanma, izole olma, çaresizlik duygularının içselleşmesi olarak ifade etmiştir.

Kadınların sakat kalmalarına ve ölmelerine yol açan nedenlerin başında kadına yönelik aile içi şiddet gelmektedir. Ayrıca, bu şiddet kadınların iş gücü kaybına, sıklıkla sağlık hizmetlerine başvurmalarına neden olarak ekonomik kayba da yol açmaktadır. Bu özellikleri ile kadına yönelik aile içi şiddet ayrıca bir halk sağlığı sorunu olarak da kabul edilmektedir (akt.:Owen,2008:7).

2.1.1.1. Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetin Nedenleri

Yapılan araştırmalar kadınların mevcut ya da ayrılmış oldukları eşleri tarafından saldırıya uğrama ihtimallerinin çok yüksek olduğunu ortaya koymaktadır. Yapılan son bir istatistiğe göre dünyada her 17 saniyede bir kadın erkeği tarafından dövölmektedir(Sezen, 2009)

Erkeğin şiddet davranışını yönlendiren motivasyonlar genel hatlarıyla aşağıdaki gibi açıklanabilir: (BAAK,1995:152-155).

- a. Erkeğin, kurallarla belirlenmiş olan aile düzeninin idamesini kişisel/ psikolojik denge ve bütönlüğünün korunmasında temel bir kaynak olarak kullanma eğilimi: Kadının geç kalkması sebebiyle işleri ihmal ettiği düşöncesi, kocasının izni olmadan dışarıya çıkamaması gibi.
- b. Geleneksel költürü özümsemiş olan erkeğin, kadının erkeğe oranla değerersizliğine olan inancı: Kadının çok konuşması, erkeğe karşılık vermesi gibi.
- c. Erkeğin evin dışında yaşadığı sorunlardan kaynaklanan baskı, gerilim, çaresizlik, öfke gibi yıpratıcı etkileri aile ilişkisi içerisinde bastırma eğilimi: Çocukların başarısızlıklarından kadının sorumlu tutulması, çocukların yeterince terbiye edilmemesinin sorumluluğunun kadına yüklenmesi gibi.
- d. Erkeğin zararlı alışkanlıklarının varlığı.

UNICEF tarafından 2003 yılında yapılan bir araştırmaya göre ise aile içi şiddetin boyutları şu şekilde saptanmıştır(Akt., Owen,2008:21):

1. **Bireysel faktörler:** Eşlerin erken yaşta evlenmeleri, depresyon ya da kişilik bozuklukları yaşamaları, düşük gelire sahip olmaları ve çocukken şiddete maruz kalma ya da tanık olmaları vb.
2. **İlişi faktörleri:** Evlilikte çatışma yaşama ve ilişi problemini çözememe, ailede erkek hakimiyetinin baskın olması, ailenin koruma ve destekleme işlevlerini yerine getirememesi vb.
3. **Yakın çevreye ilişkin faktörler:** Yakın çevrenin şiddeti olağan karşılayarak desteklemesi ve aile içi şiddete karşı yakın çevrenin yaptırımlarının yetersiz olması vb.
4. **Toplumsal faktörler:** Geleneksel toplumsal cinsiyet normları ve şiddeti destekleyen sosyal normlar sayılabilir.

Kadınların şiddete katlanma nedenlerine bakıldığında; aile içi fiziksel şiddet sık sık tekrarlama riski olan bir davranış kalıbıdır. Bir kez fiziksel şiddete uğrayan bir kadının bu davranışla tekrar karşılaşma olasılığı oldukça yüksektir. Kadın bu gerçeği bilse bile, bu koşullarda yaşamaya devam edebilir. Kadının böyle bir kısır döngü içinde yaşamasına neden olan faktörler çok çeşitli ve karmaşıktır. Kadının şiddet gördüğü ortamda yaşama nedenlerinden bazıları şunlardır; (Mor Çatı, 1998:20).

- Kadının şiddeti sorun olarak algılamaması,
- Dini inançlar,
- Toplumun şiddete yaklaşımı,
- Kurumların kadına karşı yanlış davranışları,
- Sosyal hizmet kaynaklarının yetersizliği,
- Ekonomik bağımlılık,
- Kişilik özellikleridir

2.1.1.2. Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetin Çeşitleri

Evrensel olarak kabul görmüş ve ulusal ve uluslararası belgelerde de tanımladığına göre şiddet eylemi sadece fiziksel boyutla sınırlanmamakta, psikolojik, cinsel, sözel vb. türleri olduğu kabul görülmektedir.

Aile üyelerinden biri tarafından aynı ailedeki bir diğer üyenin yaşamını fizik veya psikolojik bütünlüğünü veya bağımsızlığını tehlikeye sokan, kişiliğine veya kişilik gelişimine ciddi boyutlarda zarar veren eylem veya ihmaldir. Genelde 5 alt grupta değerlendirilir (Sezen, 2009).

1. Fiziksel şiddet: Dövme, tokatlama, tekmeleme, yakma gibi eylemlerin yer aldığı şiddet türüdür.
2. Cinsel şiddet: Seksüel motivasyona bağlı yapılmış şiddet türüdür. Koca, karısı ile zorla cinsel ilişkide bulunursa fena muamele gibi kabul edilir. Bu şekilde kadına eza ve cefa yapılması kimi durumlarda psikiyatrik bir bozukluğu ifade eder.
3. Duygusal şiddet: Sevgi göstermeme, aşağılama, devamlı eleştirme, kıskançlık, reddetme gibi eylemlerin yer aldığı şiddet türüdür.
4. İhmal: Daha çok çocuklar ve yaşlıların maruz kaldığı istismar türüdür. Kişinin sosyal ve maddi ihtiyaçlarını gidermeme, bunları sağlamada ihmal göstermektir.

5. Ekonomik istismar: Yaşlılarda özellikle çok rastlanır. Kişinin parasını yönetmek, şahsa ait paraya veya kazanç sağlanmasına izin vermemek gibi.

2.1.1.3. Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetin Sonuçları

Cinsiyet temelli şiddetin toplumsal ve bireysel sonuçlara yol açtığı söylenebilir. Bireysel açıdan korku, acı ve endişeye yol açan şiddet ve şiddet tehdidi; kadının ekonomik ve toplumsal hayata daha aktif ve üretken katılımının önüne set çekmekte aynı zamanda kamusal karar alma mekanizmalarına katılımı kısıtlamaktadır. Toplumsal açıdan ise şiddetin ekonomik maliyeti, iş saati ve ücret kaybı, sosyal hizmetler, yargısal ve tıbbi masraflar bakımından büyüktür. Yani şiddet eylemi toplumu ekonomik, kültürel ve siyasi yönden yoksullaştırır demek mümkündür (Şener, 2011:10).

Kadına yönelik aile içi şiddet en belirgin olarak fiziksel biçimiyle ortaya çıkmaktadır. Bunun yanı sıra yukarıda belirtilen diğer türler de bulunmaktadır. Tüm bunların sonucunda bireylerin sadece yaralanması değil, sindirilmesi, yıpratılması, duygusal baskı altına alınması, hakarete uğraması, kötü davranış ve muameleye maruz kalması, canına kast edilmesi gibi sonuçlar da karşımıza çıkmaktadır.

2.1.1.4. Aile İçi Şiddete Maruz Kalan Kadınların Genel Özellikleri

Aile içi şiddete maruz kalan kişilerin çoğunluğunu kadınlar oluşturmaktadır. Her kadın, kadın olması sebebiyle şiddete uğraması açısından özel risk grubundadır. Bazı kadınlar daha fazla risk altındadır. Örneğin (Akt.,Owen,2008:32):

- Düşük sosyo-ekonomik gruptaki kadınlarla daha az sosyal desteği olanların fiziksel şiddete uğrama olasılıkları yüksektir.
- Kocasından boşanmış veya ayrılmış olanlarda hayat boyu fiziksel şiddet görme yüzdesi %78'e varmaktadır.
- Fiziksel şiddet iki eşin de eşit gelir getirdikleri ortamda düşük iken, kadının eşinden daha yüksek gelire sahip olduğu gruplarda %60'ın üzerine çıkmaktadır.
- Kendi ailesinden şiddet görmüş kadınların diğer kadınlara kıyasla eşlerinden fiziksel şiddet görme açısından iki kat fazla risk taşımaktadırlar.

- 18-60 yaş aralığında eğitimleri ilkököl olan kadınların şiddet görme ihtimali % 40 ile en yüksek seviyededir. En alt seviyede ise %7 ile üniversite mezunları gelmektedir.
- Fiziksel bir engelinin olması halinde kadınların psikolojik şiddete uğrama olasılıkları %83'tür.
- Ekonomik anlamda kocalarına bağımlı kadınların, diğer kadınlara oranla daha fazla aile içi şiddete maruz kaldıkları ortaya çıkmaktadır.

2011 yılı içerisinde yerel ulusal gazeteler, haber siteleri ve haber ajanslarına yansıyan aile içi şiddet haberleri derlenmiş ve ortaya şöyle bir sonuç çıkmıştır (Eyüboğlu,2012).

“2011’de erkekler 257 kadın, 32 erkek, 14 çocuk ve iki bebek öldürdü. Kadınları en çok kocaları öldürdü. 2011’de koruma talep ettiği, savcılığa veya polise şikayette bulunduğu ya da sığınma evlerine yerleştirildiği halde 11 kadın öldürüldü, üç kadın ağır yaralandı. 2011’de en az 102 kadın ve 59 kız çocuğu tecavüze uğradı. Kadınlara en çok tanıdıkları erkekler tecavüz etti. Tecavüzcüler arasında en başta sevgilileri vardı, onları kocaları, eski kocaları, kocalarının arkadaşları, iş arkadaşları, babaları ve akrabaları izledi. Erkekler en az 220 kadını yaraladı. Kadınlar en çok kocalarından şiddet gördü. Kadının boşanmak istemesi en sık karşılaşılan şiddet bahanesiydi. En az 167 kadın taciz veya cinsel şiddete uğradı. Kadınları en çok tanımadıkları erkekler taciz etti. Onları patronları, iş arkadaşları, kocalarının arkadaşları, kayınpederleri ve sevgilileri takip etti. Kadına yönelik şiddet, cinayet, cinayete teşebbüs, taciz, tecavüz, yaralama ve çocuk istismarı en çok şiddet İstanbul’da yaşandı. Ardından sırasıyla Adana, Antalya ve İzmir geldi.”

Üstelik bu durum sadece haber kaynaklarına yansıyan rakamlar, bir de sessiz sedasız şiddete boyun eğenler istatistiğe dahil değildir.

3. AİLE İÇİ ŞİDDETİN ÖNLENMESİNE DAİR TÜRKİYE’DEKİ YASAL DÜZENLEMELER

Gerek dünyada gerekse Türkiye’de kadına yönelik aile içi şiddetin ortadan kaldırılmasına yönelik gittikçe artan çabalara rağmen, bu sorun kadının ve toplumun gelişmesinin önünde ciddi bir engel olarak varlığını sürdürmektedir. Her gelir ve öğrenim düzeyinde, her yaşta, evli, bekar ya da boşanmış kadınlar şiddete maruz kalabilmektedir (Karataş, 2008:14-15).

Kadına yönelik şiddet, dünyadaki tüm kadınların karşılaştığı temel sorunlardan biridir. 1980’li yıllardan itibaren güçlenen kadın hareketleriyle birlikte kadına yönelik şiddet, kadının insan hakları ihlallerinden biri sayılmaktadır. 1980’li yılların ikinci

yarısından itibaren Türkiye’de Başbakanlık, Üniversiteler ve çeşitli sivil toplum kuruluşları aracılığıyla ulusal araştırma ve şiddeti önleme politikaları geliştirilmeye çalışılmaktadır.

3.1.GENEL OLARAK

Kadına yönelik şiddet, sosyal hizmetler, kolluk kuvvetleri, adalet sistemi ve sağlık sektörü gibi pek çok hizmet alanının ortak çabalarıyla azaltılabilecek ve önlenilecek bir sorundur. Bu bağlamda; kadının şiddete uğraması önlemek için belirlenen politikalar ve bu doğrultuda yürütülen çalışmalarla önleyici hizmetler verilmektedir. Şiddete uğramış kadının erken dönemde tanınması, güvenliğinin sağlanması, beden bütünlüğünün korunması, barınma imkanının sağlanması ve tekrar şiddete uğramaması için verilen hizmetler müdahale hizmetleridir. Rehabilitasyon hizmetleri ise, şiddetin kadın üzerinde bıraktığı olumsuz etkileri gidermek için verilen hizmetlerdir. Sığınmaevlerine yönlendiren kurum ve kuruluşların başında ise kolluk kuvvetleri, adli merciler ve sağlık kurumları gelmektedir. Kadın danışma merkezleri ise, şiddete uğramış kadınların profesyonel hizmet aldıkları, ihtiyaç duydukları hizmetlerin belirlendiği kuruluşlardır. Alo 183 Aile, Kadın, Çocuk, Özürlü ve Sosyal Hizmet Hattı ise 24 saat ve acil hizmet vermektedir (KSGM, 2008:17-18).

Devlet içi kurumsallaşma 1987 yılında DPT Sosyal Planlama Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulan Kadına Yönelik Politikalar Danışma Kurulu ile başlamıştır ve 1990 yılında kadınlarla ilgili politikaları geliştirmek için Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü kurulmuştur (KSGM, 2010b:21).

TBMM’de 2005 yılında “Töre ve Namus Cinayetleri ile Kadınlara ve Çocuklara Yönelik Şiddetin Sebeplerinin Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi” amacıyla oluşturulan Meclis Araştırma Komisyonunun raporuna ilave olarak bir Başbakanlık Genelgesi yayınlanmıştır. 2007 yılında Birleşmiş Milletler desteği ile “Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Projesi” kapsamında “2007-2010 Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı” hazırlanmıştır. Aile içi şiddete maruz kalan kadınların korunması amacıyla 1998 yılında yürürlüğe giren ve 2007 yılında yeniden düzenlenen 4320 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun da önemli bir dönüm noktasıdır (KSGM, 2010b:22).

Ulusal Eylem Planı kapsamında toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik aile içi şiddetle mücadeleye ilişkin 6 temel alanda iyileştirme hedeflenmiştir. Bu alanlar (KSGM,2009:7);

- Yasal Düzenlemeler,
- Toplumsal farkındalık ve zihinsel dönüşüm,
- Kadının sosyo-ekonomik konumunun güçlendirilmesi,
- Koruyucu hizmetler,
- Tedavi ve rehabilitasyon hizmetleri,
- Sektörlerarası işbirliği'dir.

3.2.ANAYASA'DA KADINA YÖNELİK ŞİDDET

Anayasa, devletin temel yapısını, örgütlenişini, iktidarı devrini ve devlet iktidarı karşısında bireylerin hak ve özgürlüklerini düzenleyen belgedir. Anayasada kadına yönelik şiddetle ilgili olarak doğrudan bir madde bulunmamaktadır. Ancak; şiddetin temelinde kadın ve erkek arasında asimetrik güç ilişkileri olduğu göz önünde bulundurulduğunda, doğrudan şiddetin kaynağına değinmesi bakımından eşitlik ilkesi ile ilgili maddeler önem taşımaktadır. Bu noktada, Anayasa, ayrımcılığı reddeden bir görüntüdedir (Şener, 2011:45-46).

Aile toplumun temeli sayılmakta ve ilerideki toplumların sağlıklı olabilmeleri için ailenin sağlıklı olması gerekmektedir. Aile içi şiddet, hem birey hem de toplum için büyük tehlikeler taşımaktadır. Aile içi şiddete daha çok kadınlar ve çocuklar maruz kalmaktadır. Devlet, ailenin huzur ve refahıyla ilgili gerekli tedbirleri almakla, dolayısıyla aile içi şiddeti önlemek ve bu şiddete uğrayanları korumakla görevli olarak gerekli yasal tedbirleri almak zorundadır.

Anayasa'nın 5, 10, 12, 17, 19 ve41. maddeleri her türlü ayrımcılığı reddeder ve eşitliği düzenler ayrımcılığın reddi ve eşitliğin sağlanması, aynı zamanda aile içinde kadına yönelik şiddeti ortaya çıkaran etkenlerin de ortadan kaldırılması anlamına gelmektedir. Bu maddeleri inceleyecek olursak(Karınca, 2008:12-13);

Anayasa'nın 5. maddesine göre devlet; kişilerin ve toplumun huzur ve mutluluğunu sağlamak için temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmak ve maddi manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmakla görevlidir.

Kanun önünde eşitlik başlıklı 10. maddeye 2004 tarihinde eklenen ikinci fıkra, pozitif ayrımcılığa doğru atılan önemli bir adımdır. "Kadınlar ve erkekler eşit haklara

sahiptir. Devlet bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür” ifadeleri yer almaktadır.

12. maddede ise “herkes, kişiliğine bağlı, dokunulamaz, devredilemez, vazgeçilemez temel hak ve hürriyetlere sahiptir” ifadesi ile en temel hak olan şiddete uğramadan yaşama hakkı güvenceye alınmıştır.

17. maddenin 3. fıkrası, şiddeti yasaklamaktadır. Maddede “kimseye işkence yapılamaz, kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz ifadesi yer almaktadır.

“Herkes, kişi hürriyeti ve güvenliğine sahiptir” açıklamalı 19. Madde ile kadının özgürlüğü güvence altına alınmaktadır.

41. madde ise “Devlet, ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması ve aile planlamasının öğretimi ile uygulanmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır, teşkilatı kurar” demektedir. 2001 yılında eklenen bir fıkra ile “Aile Türk toplumunun temelidir ve eşler arasında eşitliğe dayanır” hükmü getirilerek, bu tarihten önce Medeni Kanun’da yer alan “Erkek evin reisidir” biçimindeki ifadeye yer verilmemiştir. 2010 yılında aynı maddeye çocukların korunmasına dair ekleme yapılarak “Devlet, her türlü istismara ve şiddete karşı çocukları koruyucu tedbirleri alır” hükmüne yer verilmiş, yine şiddete uğrayan kadınlara yönelik bir düzenleme getirilmemiştir (www.tbmm.gov.tr,2012).

3.3. TÜRK CEZA KANUNU’NDA KADINA YÖNELİK AİLE İÇİ ŞİDDET

Yeni Türk Ceza Kanunu, 1 Haziran 2005'te yürürlüğe girmiştir. Kadın örgütleri, yeni ceza yasasının TBMM'deki görüşmeleri sırasında kadına karşı ayrımcılığı destekleyen birçok hükmün ayıklanmasını ve yasaklayan hükümlerin de yasada yer almasını sağlamışlardır. Bu sayede kadının insan haklarını çiğneyen suçları meşrulaştıran önceki ceza yasasında var olan namus cinayetleri, bekaret kontrolleri, tecavüz suçlarında indirim ya da cezasızlık öngören hükümler yeni yasada yer bulamamıştır (Karınca,2010:24).

Yeni Türk Ceza Kanunu’nda kadına yönelik şiddete ilişkin suçlar geliştirilmiş, örneğin tecavüzün eşe karşı yapılması da suç sayılmıştır. Kasten öldürme suçu, eşe karşı işlenmişse verilecek ceza, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasıdır. Kasten yaralama suçu eşe karşı işlenmişse 86. Maddeye göre ceza artmaktadır (Karınca,2008:13).

3.4. TÜRK MEDENİ KANUNU'NDA KADINA YÖNELİK AİLE İÇİ ŞİDDET

1926 tarihli Medeni Kanun'la çocuk yaşta evlenmeler, çok eşlilik yasaklanmış, resmi nikahla birlikte kadın evlenme isteğini devletin resmi görevlisi önünde ve tanıklar huzurunda açıklayarak eşini özgürce seçme hakkına kavuşmuş, eşit koşullarda boşanma ve çocukları üzerinde velayet hakkına sahip olmuştur. 2001 tarihinde yürürlüğe giren 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu ise kadın erkek eşitliğini pekiştirmiştir (Karıncı, 2008:14).

3.5. AİLE MAHKEMELERİNİN KURULUŞ, GÖREV VE YARGILAMA USULLERİNE DAİR KANUN

2003 tarih ve 4787 sayılı bu kanun ile aile mahkemeleri kurulmuştur. Güçlü ve sağlıklı bir ailenin varlığı temelde eşler arasında eşitliğe, aile içinde şiddetin olmamasına ve yerleşmiş bir demokrasi kültürüne bağlıdır. Bu bağlamda, aile içi ihtilafları çözecek olan Aile Mahkemeleri, aile içinde eşler arası eşitliğin sağlanması ve aile içi şiddetin önlenmesinde büyük önem taşımaktadır. Sonuçta Aile Mahkemelerinde alınacak olan kararlar; koruyucu, eğitici sosyal tedbirler asıl olarak aileyi oluşturan bireylerin korunmasına hizmet etmektedir (Şener,2011:53).

3.6. 4320 SAYILI AİLENİN KORUNMASINA DAİR KANUN

1998 Tarihinde çıkarılan bu kanun ile, şiddete uğramış, uğrama ihtimali bulunan kişiler en yakın aile mahkemesine başvurarak bu kanun uyarınca bir koruma emri alabilirler. Talep üzerine herhangi bir tanık olmaksızın koruma emri verilmek zorundadır.

Bu kanun ile alınabilecek tedbirler şöyle sıralanabilir (KSGM:21-22):

- Mahkeme, şiddet uygulayan kişinin 6 aya kadar yaşadığı evden uzaklaştırılmasına (eve yaklaşmamasına) karar verebilir.
- Kadın ortak evden başka bir yerde kalıyorsa, şiddet uygulayan kişiyi bu eve ve iş yerine gelmesi de engellenebilir.
- Evden uzaklaştırılan eş için evin ihtiyaçlarının karşılanması engel teşkil etmez. Aksi durumdan şüpheleniliyorsa bu durum hakime bildirilerek, uzaklaştırılan kişinin yükümlülükleri yerine getirmesi kararı verilir.
- Mahkeme evden uzaklaştırma tedbirinin yanı sıra şiddet uygulayan kişinin kadına, çocuklara ve diğer aile bireylerine karşı şiddet ve korkuya yönelik söz ve davranışlarda bulunmasını, eşyalara zarar vermesini, kadının kaldığı

eve veya işyerine alkollü veya uyuşturucu herhangi bir madde kullanmış olarak gelmesini engelleyici tedbirlere karar verebilir.

- Şiddet uygulayan kişinin telefon, mektup vs. iletişim araçlarıyla rahatsız etmesini varsa silahının elinden alınmasını, bir sağlık kuruluşuna muayene veya tedavi için başvurmasını sağlayıcı tedbirlere yine mahkeme karar verebilir.

3.7. DİĞER YASAL DÜZENLEMELER

1983 tarih ve 2828 sayılı “Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanunu”nda kadın ve erkek konukevleri (sığınma evleri) şu şekilde tanımlanmıştır: “fiziksel, duygusal, cinsel ve ekonomik istismara uğrayan kadın veya erkeklerin psiko-sosyal ve ekonomik problemlerinin çözümlenmesi sırasında varsa çocukları ile birlikte ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla geçici bir süre kalabilecekleri yatılı sosyal hizmet kuruluşları”dır. Bu tanımlamayla birlikte istismara uğrayan kişilerin devlet güvencesine alınacağı teyit edilmektedir (www.shcek.gov.tr, 2012).

2005 tarih ve 5393 sayılı “Belediye Kanunu”na göre, nüfusu 50 bini geçen belediyelere kadın ve çocuklar için korumaevleri açma yükümlülüğü getirilmiştir (www.adalet.gov.tr,2012).

Ayrıca, 2006/17 Sayılı Başbakanlık Genelgesi Çocuk ve Kadına Yönelik Şiddet Hareketleri ile Töre ve Namus Cinayetlerinin Önlenmesi İçin Alınacak Tedbirler, 2007/6 Sayılı İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü Töre ve Namus Cinayetlerinin Önlenmesine Yönelik Tedbirler Koordinasyonu Konulu Genelgesi ve son olarak, Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı 2007-2010 uygulamaları yürürlüğe girmiştir. Ulusal Eylem Planında yer alan konular şu şekildedir (Karataş,2008:36-39):

- *Toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik aile içi şiddetle mücadele konularında yasal düzenlemeler yapmak ve uygulamadaki aksaklıkları ortadan kaldırmak,*
- *Aile içi şiddeti doğuran ve pekiştiren olumsuz tutum ve davranışların ortadan kaldırılması amacıyla, toplumsal cinsiyet, eşitlik ve kadına yönelik aile içi şiddet konularında toplumsal farkındalık yaratmak ve zihinsel dönüşümü sağlamak,*
- *Kadının sosyo-ekonomik konumunun güçlendirilmesine yönelik düzenlemeleri yapmak ve bu düzenlemelerin uygulanmasını sağlamak,*
- *Aile içi şiddet gören kadına ve varsa çocuklarına yönelik ulaşılabilir koruyucu hizmetler düzenlemek ve hizmetlerin uygulanmasını sağlamak,*

- *Aile içi şiddet gören kadına ve şiddet failine yönelik tedavi ve rehabilitasyon hizmetlerini düzenlemek ve hizmetlerin uygulanmasını sağlamak,*
- *Aile içi şiddet gören kadına ve varsa çocuklarına yönelik hizmet sunumunda kurum/kuruluk ile ilgili sektörlerarası işbirliği mekanizmasını kurmak.*

ÖNERİLER

İzmir Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı Kadın Danışma Merkezi uzmanları, kendilerine başvuran, fakat daha sonra kocalarının ikna etmesiyle evine geri dönmek isteyen kadınlar için şiddete maruz kalma halinde uygulayabilecekleri kişiye özel talimatnameler hazırladı. Doğal afetten korunmayı andıran önlemler ise şu şekilde sıralandı (www.milliyet.com.tr, 2011):

- *“Evde şiddet sırasında saklanabileceğiniz güvenli bir yer belirleyip oraya kaçabilirsiniz.*
- *Şiddet esnasında çıkışı olmayan banyo, tuvalet ve tehlikeli alet bulunan mutfak gibi yerlerden kaçınmalısınız.*
- *Dayak anında cenin pozisyonu alıp başınızı darbelerden korumaya çalışmalısınız*
- *Evden aniden ayrılmamız gerektiğinde kime sığınabileceğinizi önceden belirlemeli ve bu kişilerle önceden konuşup, önlem almalısınız.*
- *Komşularınızla anlaşıp, şiddet anında seslerinizi duyduklarında emniyet güçlerine ihbarda bulunmalarını sağlamalısınız. İsimsiz ihbarlar da kabul edilmektedir.*
- *Daha önceden belirlediğiniz ihtiyaçlarınızı ve belgelerinizi bir çanta içinde saklamalı ve çıkışa yakın kolayca ulaşılabilecek bir yerde tutmalısınız. Az da olsa bir miktar paranın da çantanızda bulunması iyi olur.*
- *Mümkün olduğu ilk anda; 183, 155 ve/veya 156 no'lu telefonları arayarak yardım istemelisiniz.*
- *Kimliklerinizin ve önemli belgelerinizin birer fotokopisini önceden bir yakınınıza vermelisiniz.”*

Türkiye gibi gelişmekte olan ve geleneksel birçok niteliği barındıran toplumlarda aile içi şiddet olgusunun ne tür şekillerde ortaya çıktığı ve hangi boyutlarda olduğunun saptanması büyük önem taşımaktadır (BAAK,1995:31). Bu sebepten dolayı aile içi şiddetle ilgili kapsamlı araştırmalar yapılmalı ve sonuçlara göre bu sorunu engelleyici katı politikalar hayata geçirilmelidir.

Şiddetin yanı sıra bir kadın cinayeti tipi olan “töre ve namus adına işlenen cinayet” haberlerine neredeyse her gün rastlamaktayız. Bu tip durumların önüne geçilebilmesi adına yaptırımını çok ağır olan yasal düzenlemeler yapılmalı ayrıca, böyle bir tehditle karşı karşıya olan kadınların daha çabuk ve uzun süre korunmaya alınmaları gerekmektedir.

Yasal düzenlemelerle kadının insan haklarının korunması ve geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapmak, kadınların sosyal, ekonomik, kültürel ve siyasal yaşamdaki konumlarını güçlendirmek, hak, fırsat ve imkanlardan erkeklerle eşit biçimde yararlanmalarını sağlamak gerekmektedir.

Geleneksel yapı ve kültürel unsurların yanı sıra şiddeti ve özellikle aile işi şiddeti meşrulaştıran diğer bir unsur da yanlış yorumlanan dini değerlerdir. Özellikle dayanın mübah olduğu izlenimi veren ve “dayağın cennetten çıkma” olduğu yönündeki hurafelerin etkisi büyüktür. Bu tabuların yıkılması için özellikle din adamları ile işbirliği yapılarak bu düşüncelerin değiştirilmesi yönünde adımlar atılması faydalı olacaktır.

Kadına yönelik şiddetin önlenmesinde temel yaklaşım şiddetin kadın tarafından hiçbir şekilde yaşanmamasıdır. Her türlü önleme rağmen eğer toplumda şiddet gören kadın varsa bunu en aza indirecek önlemleri almak gerekmektedir. Bunlar üç aşamalı olarak sıralanabilir (Akın vd.,2008:98-100):

1) Kadına Yönelik Şiddetin Hiç Yaşanmamasını Sağlayıcı Önlemler

- Toplumda kadın erkek eşitliğini sağlayıcı önlemler alınması
- Kadının statüsünün yükseltilmesine yönelik müdahalelerin yapılması
- Gerekli konularda kadınlara pozitif ayrımcılık yapılması
- Devletin “şiddete “0” tolerans” politikasını benimsemesi
- Kadına yönelik şiddetle mücadelenin devlet tarafından, toplumun da desteği ile belirlenmiş politika, plan ve programlar kapsamında ve uzun erimli olarak yapılması
- Kadına yönelik şiddetin gerçek boyutlarının görünür hale getirilmesi için ilgili kuruluşlarca düzenli veri toplanması, araştırmalar yapılması
- Kadına yönelik şiddet konusunda toplumsal farkındalık ve duyarlılığın sağlanması
- Şiddetin toplum tarafından ayıplanması
- Şiddet uygulayanlara caydırıcı nitelikte cezalar verilmesi
- Bireylere iletişim becerilerini artırıcı eğitimler verilmesi
- Bireylerin çatışma çözme becerilerinin artırılması
- Evlilik ve anne baba okulları
- Çocuklara yönelik şiddetin önlenmesi
- Yasal okuryazarlığın sağlanması gibi önlemleri içerir.

2) Aile İçinde Şiddet Gören Kadın ve Varsa Çocuklarının Korunmasına Yönelik Önlemler

- Şiddet mağduru kadınların erken dönemde tespiti
- Şiddet gören kadınları ve varsa çocuklarını korumak üzere ülke düzeyinde adalet, kolluk, sosyal hizmet ve sağlık hizmetlerini kapsayan bir iletişim, işbirliği ve hizmet sisteminin kurulması
- Şiddet gören kadınlar için acil ve ücretsiz yirmi dört saat hizmet sunan bir yardım hattının kurulması
- Şiddet gören kadınlar şiddet ortamından uzaklaşmak isterlerse onlara ve varsa çocuklarına güvenli bir barınma, yasal danışmanlık, sosyal destek ve sağlık hizmeti sunan yeterli sayıda kadın sığınma evinin kurulması
- Kadına şiddet uygulayan kişileri kadının ve varsa çocuklarının yaşadığı evden uzaklaştıran, cezalandıran, rehabilitasyonlarını sağlayan, şiddet gören kadına geçinmesini sağlayacak düzeyde nafaka bağlayan yasal düzenlemelerin yapılması ve bu yasal düzenlemelerden yararlanmak isteyen kadınlar için ücretsiz, acil ve ispat yükümlüğünün aranmadığı adli karar alınmasını sağlayıcı önlemleri içerir.

3) Şiddet Gören Kadınların Kendi Ayakları Üzerinde Durmalarına Yardımcı Olacak Destek Hizmetlerinin Sağlanması

- Bu hizmetler şiddet ortamından uzaklaşıp kendisine ve çocuklarına yeni bir düzen kurmak isteyen kadınlara barınma, iş, sağlık hizmeti gibi destek hizmetlerinin sunulmasıdır.

Yukarıda sıralanan önlemlerin bir çoğu yasal düzenlemelerle hayatımıza girmiştir. Fakat şiddet olaylarının devam etmesiyle birlikte yeni yasal düzenlemelere ihtiyaç olduğu ortaya çıkmaktadır.

Şiddetin sonuçlarının bir toplum için ne kadar kötü bir kader olduğu göz önünde bulundurularak araştırmalar yürütülmeli bu araştırmalar sonucunda problemler tespit edilerek çözümler üretilmelidir. İnsanlar bilinçlendirilmeli, sivil toplum kuruluşları ve faaliyet gösteren kadın örgütleri birlikte organize olarak çalışmalarını yürütmeli ve kadınların toplumsal konumlarını iyileştirici çözümler bularak bunu siyasal, sosyal, ekonomik ve yasal platformlarda savunmalıdır. Çünkü sağlıklı bir erkek bir insanı, sağlıklı bir kadın ise bir toplumu ifade eder (Gökkaya, 2009:177).

SONUÇ

Kadınlar en çok güvenmeleri gereken kişilerden ve en güvenli olmaları gereken yerde şiddete maruz kalmakta ve bu durum kadınların hayatlarını olumsuz etkilemektedir.

Aile içi şiddetin önüne geçilmesindeki en önemli engellerin başında yalanlama, kabullenmeme gelmektedir. Gerek şiddeti uygulayan, gerekse şiddete maruz kalan taraflar şiddet eğilimini genellikle kabullenmemektedir.

Geleneksel yapı ve kültürel unsurların yanı sıra şiddeti ve özellikle aile içi şiddeti meşrulaştıran diğer bir unsur da yanlış yorumlanan dini değerlerdir. Özellikle dayanın mübah olduğu izlenimi veren ve “dayağın cennetten çıkma” olduğu yönündeki hurafelerin etkisi büyüktür. Bu tabuların yıkılması için özellikle din adamları ile işbirliği yapılarak bu düşüncelerin değiştirilmesi yönünde adımlar atılması faydalı olacaktır.

Aile içinde yaşanan şiddet, çocuklara yönelik ise belirli bir dönemde biteceği düşünülürken, kadına yönelik şiddet ise kadının hayatının her döneminde devam edebilmektedir. Bunun sebebi ise kadına yönelik aile içi şiddetin kültürümüzde doğal karşılanması ve bu sebepten dolayı kadınların dahi bu durumdan yakınmamalarıdır. Bu süreçte şiddete maruz kalan kadından çok, şiddet uygulayan kocanın özelliklerinin incelenmesi gerekmektedir.

Kadına yönelik şiddet, dünyadaki tüm kadınların karşılaştığı temel sorunlardan biridir. 1980’li yıllardan itibaren güçlenen kadın hareketleriyle birlikte kadına yönelik şiddet, kadının insan hakları ihlallerinden biri sayılmaktadır. 1990’lı yıllardan itibaren Türkiye’de Başbakanlık, Üniversiteler ve çeşitli sivil toplum kuruluşları aracılığıyla ulusal araştırma ve şiddeti önleme politikaları geliştirilmeye çalışılmaktadır.

Ülkemizde uygulanan 4320 Sayılı “Ailenin Korunmasına Dair Kanun”, kadına yönelik aile içi şiddette önemli bir adımdır. Diğer yasal düzenlemeler geliştirilerek 4320 sayılı kanun ile birlikte kullanıldığı taktirde kadına yönelik aile içi şiddetle mücadelede önemli açılımlar gerçekleştirilebilir. Unutmamak gerekir ki bir günde ve tek bir yasal uygulamayla şiddet tamamen ortadan kalkmaz. Bu konuyla ilgili eğitimin daha çocukken başlaması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

AKIN, Ayşe, vd., (2008). **Kadının Statüsü ve Sağlığı İle İlgili Gerçekler**, Ankara, Başbakanlık KSGM, Afşaroğlu Matbaası.

AKTAŞ, Aliye Mavili. (1997). **Aile İçi Şiddet Ve Önleme Yolları**. Ankara: Somgür Yayınevi

BAAK. (1995). **Aile içi Şiddetin Sebep ve Sonuçları**, Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu, Ankara, Yayın No: 86.

BATLAŞ, Zuhale. (2000). **Sağlık Psikolojisi**, İstanbul, 1. Basım, Remzi Kitabevi.

CÜCELOĞLU, Doğan.(2002). **İnsan ve Davranışı**, İstanbul: Remzi Kitabevi.

GÖKKAYA Veda Bilican.(2009) “*Türkiye’de Şiddetin Kadın Sağlığına Etkileri*”, **C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi**, Cilt 10, Sayı 2.

KARATAŞ, Sultan, vd, (2008). **Kadın Sığınmaevleri Kılavuzu**, Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Projesi, Ankara, T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü.

KARINCA, Eray. (2008). **Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle İlgili Ulusal ve Uluslararası Yasal Düzenlemeler**, Ankara, Başbakanlık KSGM

KARINCA, Eray. (2010). **Sorularla Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet**, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara, Yayın No:179, Şen Matbaa.

KIZMAZ, Zahir. (2006). “*Şiddetin Sosyo-Kültürel Kaynakları Üzerine Sosyolojik Bir Yaklaşım*” **Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi** 16(2) Elazığ. 247-267

KSGM, (2010a). **Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması Özet Rapor**, Ankara, T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü 2. Baskı

KSGM, (2010b). **Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet** Ankara, T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü 2. Baskı

KSGM, Aile İçi Şiddetle Mücadele El Kitabı.

MOR ÇATI (1998), **Geleceğim Elimde**, İstanbul, Mor Çatı Yayınları.

OWEN, Fidan Korkut, OWEN, Dean. (2008). **Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet**, Ankara, Başbakanlık KSGM.

OZANKAYA, Özer. (1996). **Toplumbilim**, Genişletilmiş 9. Basım, Ankara, Cem Yayınevi

ŞENER, Ekin Bozkurt. (2011). **Kadına Yönelik Aile İçi Şiddeti Önlemede 4320 Sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun ve Değerlendirilmesi**, T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Ankara, Afşaroğlu Matbaası.

YILDIRIM, Aysel. (1998). **Sıradan Şiddet**, İstanbul: Boyut Kitapları.

İnternet Kaynakları

EYÜBOĞLU, Ali. (2012). “*Türk Erkeğinin Şiddet Karnesi*”, <http://cadde.milliyet.com.tr/2012/01/16/YazarDetay/1489291/turk-erkeginin-siddet-karnesi> 16.01.2012

<http://gundem.milliyet.com.tr/evli-her-iki-kadından-biri-siddete-ugramis-/gundem/gundemdetay/08.03.2012/1512517/default.htm> 08.03.2012

<http://gundem.milliyet.com.tr/koca-dayagından-korunma-kilavuzu/gundem/gundemdetay/12.10.2011/1449871/default.htm> 12.10.2011

<http://www.mevzuat.adalet.gov.tr/htm/1525html> 3.3.2012

<http://www.shcek.gov.tr/2828-sayili-sosyal-hizmetler-ve-cocuk-esirgeme-kurumu-kanunu.aspx> 3.3.2012

http://www.tbmm.gov.tr/anayasa/anayasa_2011.pdf 7.3.2012

SEZEN, Alev. (2009). “*Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetin Boşanma Davalarına Yansıması*”, <http://www.pdr.biz.tr/haberdetay.asp?ID=672>, 18.12.2009